

SAVONIA

BISNESTÄ KIERTOTALOUESTA:

Kyvykkyydet, kumppanuudet ja verkostot

9.4.2025

YHTEISKUNNALLISTEN
YRITYSTEN
OSAAMISKESKUS

Yhteistyössä Yhteiskunnallisten yritysten osaamiskeskuksen
(YYO) kanssa

18.9.2024
Liiketoiminta-
ympäristön
muutos

4.12.2024
Asiakastarve ja
lisäarvon
tuottaminen

23.10.2024
Tehottomuuksista
mahdollisuuksia

5.2.2025
Kiertotalouden
liiketoiminta-
mallit

8.1.2025
Data, digi ja
teknologiat

3.9.2025
Rahoitus-
mahdollisuudet

9.4.2025
Kyvykkyydet,
kumppanuudet
ja verkostot

8.10.2025
Toimintasuunnitelma
kiertotalous-
muutokseen

BISNESTÄ KIERTOTALOUDESTA

SAVONIA

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

ysao

Kiertotaloudella uutta kasvua Pohjois-Savoon (KiertoKasvu) -hanke

Euroopan unionin
osarahoittama

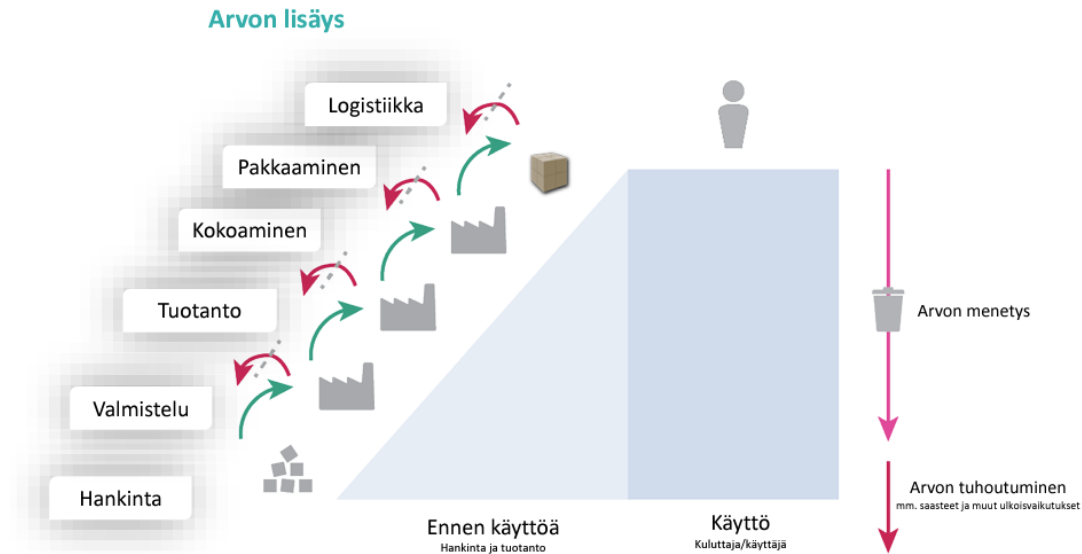
Pohjois-Savon liitto

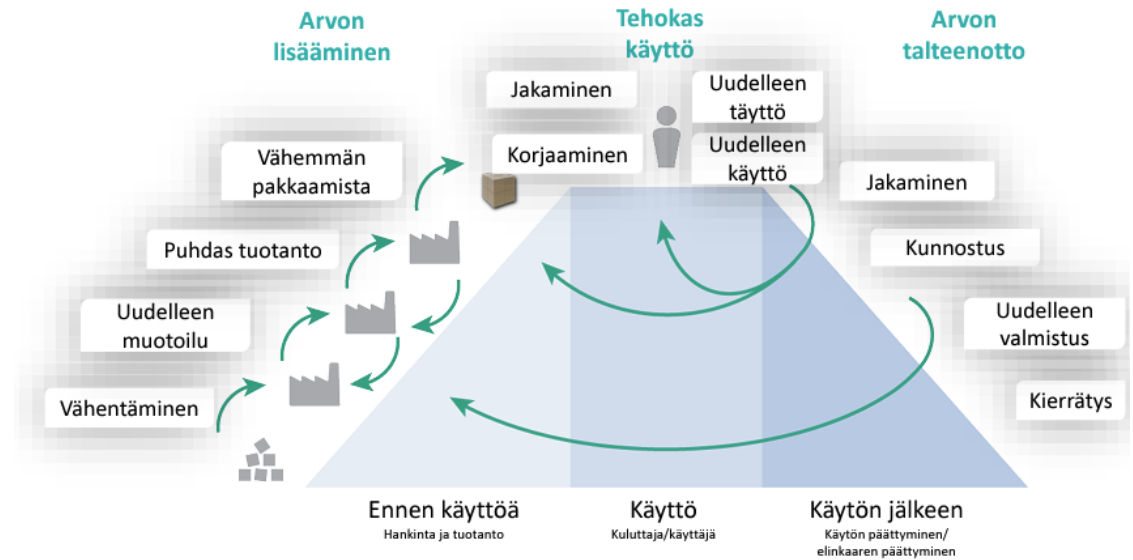
KIERTO
KASVU
Pohjois-Savo

Arvokukula

Lineaarinen talous

Kiertotalous

Palvelumme Kiertokasvu-hankkeessa

Hiilijalanjälkilaskenta

Materiaalikatselemukset

Laboratoriopalvelut

Ympäristövastuullisuus-
koulutukset ja -työpajat

Kiertotalousliiketoiminnan
neuvonta ja valmennus

Benchmarking-matkat

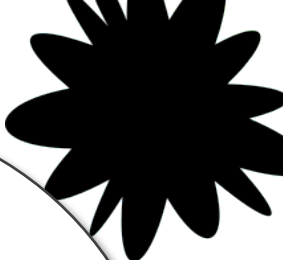
Pilotointipalvelut

Jotain muuta?

Liity Bio- ja kiertotalouden ekosysteemiin!

- Savonia pystyy toteuttamaan hankkeita laajan yhteistyöverkostonsa vuoksi.
- Klusteriin liittymällä me voimme todentaa rahoittajille, että toimintamme on vaikuttavaa.
- Kiertotalouteen liittyviä hankkeita suunnitellaan ja kehitetään jatkuvasti.
- Liittymällä nyt osaksi ekosysteemiä voit varmistaa oman paikkasi tulevissa hankkeissa.
- Liittyminen on maksuton, eikä siihen liity vuosimaksua.
- Saat Bio- ja kiertotalouden tutkimusalan uutiskirjeen, josta saat ajankohtaista tietoa hankkeiden etenemisestä sekä uusista hankkeista.
- Lisätietoja www.biocc.fi

Pohjois-Savon Bio- ja kiertotalouden ekosysteemi tukee alan yritysten kasvua tuomalla yhteen parhaat toimijat ja palvelut teknologian, tuotteiden ja palveluiden sekä liiketoiminnan kehittämiseen.

Tuemme kestävää kehitystä sovittamalla yhteen materiaalitarpeet ja -virrat, kehittämällä korkean arvosaannon tuotteita sekä tutkimalla vaihtoehtoisia biomateriaaleja.

Yhteiskunnallisten yritysten liiketoimintaedellytysten parantaminen -koordinaatiohanke

2023–2027

ESR+

Yhteiskunnallisten yritysten osaamiskeskus (YYO) ja koordinaatiohanke

- **Yhteiskunnallisten yritysten osaamiskeskus (YYO)** aloitti toimintansa 2021 Työ- ja elinkeinoministeriön rahoituksella, osana työkykyohjelmaa.
- **Yhteiskunnallisten yritysten liiketoimintaedellytysten parantaminen -koordinaatiohanke (ESR+)** jatkaa ja kehittää toimintaa YYO:n brändin alla.
- Tarjoamme käytännönläheistä neuvontaa ja koulutusta, tavoitteenamme edistää yhteiskunnallisten yritysten syntyä, kasvua ja kehitystä sekä vahvistaa niiden roolia ja asemaa yhteiskunnassa.
- Tähtäimessä on yhdenvertaisten työmarkkinoiden ja arvopohjaisen yrityskulttuurin rakentaminen.

Euroopan unionin
osarahoittama

Mikä ihmeen yhteiskunnallinen yritys?

- ✓ Ensisijainen päämäärä on edistää hyvinvointia, ratkaista yhteiskunnallisia ongelmia tai parantaa ympäristön tilaa liiketoiminnan keinoin
- ✓ Valtaosa voitoista käytetään yhteiskunnallisen päämäärän edistämiseen
- ✓ Hallintomalliin kuuluvat olennaisena osana avoimuus, osallisuus ja demokratia
- Ei ole rajattu mihinkään yhtiömuotoon, vaan voi olla esimerkiksi osakeyhtiö, osuuskunta tai liiketoimintaa harjoittava säätiö tai yhdistys
- Yhteiskunnallinen yritys voi toimia millä toimialalla tahansa

Suomesta yhteiskunnallisten yritysten mallimaa **– tavoitteitamme**

- Uusien yhteiskunnallisten yritysten syntyminen ja liiketoimintaosaamisen kasvaminen
- Yhteiskunnallisissa yrityksissä ja yhteisötaloudessa syntyvien yhteiskunnallisten innovaatioiden edistäminen
- Arviointi- ja vaikuttavuusosaamisen lisääminen
- Alueellisten ja paikallisten toimijoiden osaamisen ja verkostoitumisen edistäminen
- Osatyökykyisten ja muiden vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden osaamisen lisääminen ja työllistyminen

Suomesta yhteiskunnallisten yritysten mallimaa **– palvelujamme**

Koulutus, neuvonta ja ohjaus

- Vaikuttava liiketoiminta
- Yhteiskunnallisen yrityksen perustaminen
- Hanketuki ideointi- ja hakuvaiheessa sekä käynnissä oleville kehittämishankkeille
- Täsmätyökykyisten työllistäminen & jatkuva oppiminen
- Yhteiskunnallisten innovaatioiden kehittäminen ja skaalaaminen
- Digivihreä siirtymä

Vaikuttaminen ja tiedontuotanto

- Keräämme, kokoamme ja levitämme tietoa hankkeen teemoista
- Toimimme teeman ympärillä eri verkostoissa Suomessa ja kansainvälisesti

Kiitos!

Lisätietoa YYO:n verkkosivuilta ja somekanavista

Ole yhteydessä: Itä-Suomen aluesuunnittelija Anne Heimonen
anne.heimonen@inlive.fi 050 414 5007

Ohjelma

Alustus tilaisuuden teemaan

Mari Haikonen, KiertoKasvu-hanke

Tahtotila ja ekosysteemikartalle sijoittuminen

Niina Karvinen, YYO (Diak)

Tauko (20 min)

Learning cafe – ideoita ja oppia ekosysteemeistä ja verkostoista

Niina Karvinen, YYO (Diak) ja Farid Ramadan, YYO (Kuntoutussäätiö)

Learning cafe purku ja loppukeskustelu

6. Kyvykkyydet, kumppanuudet ja verkostot

Muutosta kohti kiertotaloudellista liiketoimintaa tukee keskeisten kyvykkyyksien tunnistaminen sekä verkostojen rakentaminen ja vahvistaminen. Tule mukaan vertaisoppimaan, yhteiskehittämään sekä tunnistamaan keskeisiä toimijoita ekosysteemissäsi.

Kiertotalousekosysteemin rakentaminen tarkoittaa käytännössä yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa, kuten yritysten, tutkimuslaitosten, julkishallinnon ja kolmannen sektorin kanssa. Monialaisuus on keskeistä, sillä se mahdollistaa eri alojen asiantuntemuksen yhdistämisen ja uusien innovaatioiden syntymisen. Yhteistyön avulla voimme luoda kestäviä ratkaisuja, jotka hyödyttävät kaikkia osapuolia ja edistävät kiertotalouden tavoitteita.

9.4.2025

Kyvykkyydet, kumppanuudet ja verkostot

Kiertotalouden kannalta keskeisten kyvykkyyksien kategoriat

- Organisaatio ja kulttuuri
 - Johtaminen, mittarit, ajattelutavat
- Toiminnot ja innovaatiot
 - Kiertotalouden periaatteet tuotantoprosesseihin, lisäarvoa elinkaaren kaikissa vaiheissa
- Kiertotalousekosysteemi
 - Yhteistyö yksityisen ja julkisen sektorin toimijoiden kanssa, useiden organisaatioiden yhteistyössä vähemmillä resursseilla toisiaan hyödyttäen

Tunnista oman yrityksesi kannalta tärkeimmät ja määrittele toimenpiteet niiden kehittämiseen.

Ydintoiminta ja kulttuuri

- Muista: kiertotalous ei voi olla vain yhden toiminnon vastuulla.
- Motivoi kertomalla kiertotalouden hyödyistä ja lisäämällä ymmärrystä.
- Viesti kiertotaloudesta myös yrityksen sisällä.
- Mahdollista kiertotalousosaamisen kehittäminen kaikissa toiminnoissa. Kiertotalous muuttaa kaikkea työtä.

Johtaminen ja mittarit

- Vision ja strategian määrittely
 - Tautalla selkeä ja mitattava tieto kiertotalouden hyödyistä ja mahdollisuuksista
 - Yrityksen johdon sitoutuminen ja siitä viestiminen sisäisesti
- Edistymisen mittaaminen
 - Selkeät ja mitattavat kiertotaloustavoitteet, jotka merkityksellisiä ja olennaisia juuri omalle liiketoiminnalle
- Palkitsemisjärjestelmät
 - Kytke tavoitteissa edistyminen palkitsemisjärjestelmiin.

Myynnin uudelleenajattelu

- Tarjoa kokonaisratkaisuja
 - Asiakaslähtöisesti koko tuotteen elinkaarelle
- Hyödynnä läheistä asiakassuhdetta
 - Havainnot lisätarpeista ja opit asiakaspalautteesta lisämyyntiin sekä uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen
- Erotu kilpailijoista kiertotaloudellisuudella
 - Auta asiakasta ymmärtämään ratkaisun tuoma lisäarvo: taloushyötyjen lisäksi hyödyt ympäristölle ja ihmisille sekä lisäksi epäsuorat vaikutukset koko arvoketjun matkalta

MITEN MITATA KIERTOTALOUTTA?

Mitkä ovat yritysten yleisimmin käyttämät kiertotalousliiketoiminnan mittarit? Yleensä nämä liittyvät materiaalivirtoihin, vaikka kiertotalous menee paljon pidemmälle palveluliiketoimintaan ja digitaalisiin ratkaisuihin. Näiden osalta mittareita on vasta kehitteillä. Alla olevassa taulukossa on esitetty suosittuja indikaattoreita tuotteen elinkaaren eri vaiheisiin. Usein ensimmäinen vaihe on laajentaa energiaan linkittyviä indikaattoreita resurssien käyttöön.

	VALMISTUS JA TUOTANTO	PALAUTUS JA KIERRÄTYS	TUOTTEEN KÄYTTÖ	UUELLEENKÄYTTÖ JA KORJAAMINEN	JÄTE JA SIVUVIRRAT
KASVATA	- Uusiutuvan energian osuus tuotannossa ja jakelussa (%) - Tuotteiden osuus, joiden suunnittelussa on huomioitu kierrätettävyys/ korjattavuus (%)	- Kierrätystavoitteiden noudattaminen (%) - Takaisin otettujen tuotteiden tai materiaalien määrä (kg) - Takaisin otettujen tuotteiden tai materiaalien arvo (€)	- Tuotteen käyttöaika (vuosia) - Tuotteen käyttöaste (%) - Tuotot koko tuotteen elinkaaren aikaiselta käytöltä (€)	- Tuotot jälkimarkkinoista (€) - Sellaisten tuotteiden osuus, joihin tarjotaan elinkaaren pidentämisen palveluita (%) - Toteutettujen huoltojen ja korjauksien määrä - Varaosien ja korjaustiedon saatavuus - Jälkimarkkinoiden laatu ja asiakasuskollisuus (NPS)	- Sivuvirtojen hyödyntäminen raaka-aineina (%) - Saavutetut säästöt korvaamalla materiaaleja sivuvirroilla (€) - Datan saatavuus: tieto siitä, mihin käytetyt tuotteet ja niiden materiaalit päätyvät
VÄHENNÄ	- Neitseellisten raaka-aineiden määrä tai osuus (% tai kg) - Tuotannosta hukkaan tai kaatopaikalle päätyvä jäte (% tai kg)	- Kaatopaikalle tai polttoon päätyvän jätteen määrä (kg) - Takaisinottojärjestelmien kustannukset (€) - Kierrätysprosessin kustannukset (€)	- Tuotteen huolto- ja käyttökustannukset (€) - Arvon vuosittainen aleneminen (%) - Seisokkiaika (%) - Tuotannon energian tarve - Ilmasto- ja muut ympäristöpäästöt - Tuotteiden määrä	- Huoltotoimenpiteisiin käytetty aika ja niiden kustannukset (€) - Pois heitettyjen tuotteiden määrä - Varaosien hinta (hyödyntämällä uusiokäyttöä) (% uusiin verrattuna)	Kaatopaikalle, polttoon tai hukkaan päätyvä tuotteiden ja materiaalien määrä (kg, % tuotannosta)

Tuotteiden ja palveluiden suunnittelu

- Asiakasymmärrys
 - Millaisia ratkaisuja asiakkaat tarvitsevat?
 - Suunnittele vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa koko elinkaarelle.
- Kiertotaloudellinen suunnittelu
 - Kehitä prosesseja, jotka vähentävät luonnonvarojen käyttöä ja tekevät tuotteista kiertotaloudellisia eli **kestäviä, korjattavia, kierrätettäviä ja palveluihin perustuvia**. Suosi kierrätettäviä materiaaleja.

TIESITKÖ?

Monet keskeiset valinnat tehdään jo suunnitteluvaiheessa. Nämä kolme ohjetta ovat olennaisia kiertotalouden mukaisessa suunnittelussa:

1. **Tuotanto ja materiaalivalinnat:** käytä vain kierrätettyjä, kierrätettäviä tai uusiutuvia materiaaleja ja vähennä niiden käyttöä. Vähennä tai poista kokonaan tarve pakkausmateriaaleille.
2. **Käyttövaihe:** suunnittele tuotteet mahdollisimman pitkäikäisiksi ja vähennä käytönaikaisia vaikutuksia (esimerkiksi maksimoimalla käyttöaste).
3. **Tuotteen palautus:** mahdollista tuotteen tai sen sisältämien materiaalien ja komponenttien helppo kierrätys takaisin arvoketjuun.

Operatiivinen toiminta

- Toiminnot kestäväksi
 - Materiaalien ja tuotantovälineiden tehokas käyttö sekä hukan ja jätteen minimointi
 - Energiankulutuksen vähentäminen, energiatehokkuus ja uusiutuvat energialähteet
 - Päästöjen vähentäminen: omien ja tuotantoketjun
 - Vedenkulutuksen minimointi ja veden uudelleenkäyttö
- Kierrätettyjen ja uusiutuvien raaka-aineiden käyttö
- Tieto raaka-aineista, materiaaleista ja energiankäytöstä tuotannossa näkyväksi
 - Hankintaohjeistuksen päivittäminen
 - Laske näkyväksi hukan arvo (energia, päästöt, vesi, materiaalit)

Sisäiset startupit ja itsenäiset tiimit

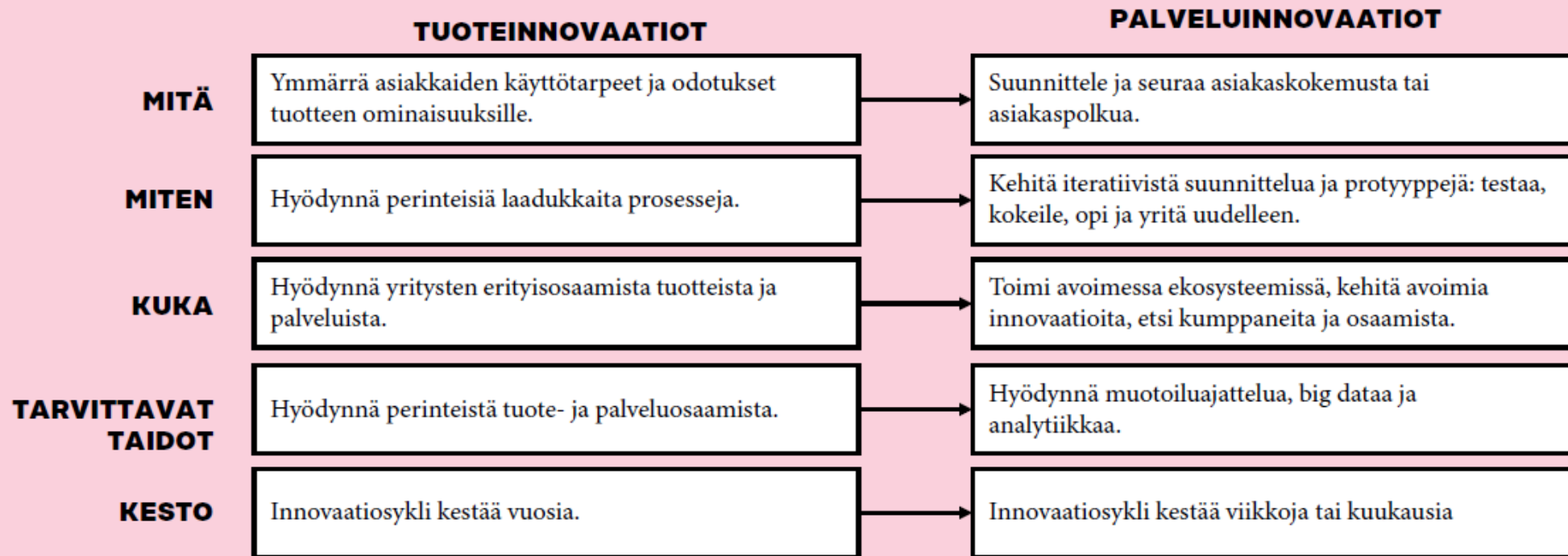
- Voiko kiertotalouden liiketoimintamallin kokeilun toteuttaa sisäisenä startupina tai itsenäisenä tiiminä?
 - Voi nopeuttaa kehitystyötä, asiakaspalautteen keräämistä ja idean vahvistamista

TUOTEINNOVAATIOISTA PALVELUINNOVAATIOIHIN

Kiertotaloudessa yritykset siirtyvät tuoteinnovaatioista palveluinnovaatioihin. Palvelujen avulla yritykset voivat löytää uusia tapoja tuottaa lisäarvoa asiakkailleen – esimerkiksi käytännöllisyyttä, taloudellista hyötyä tai kestävämpiä elämäntapoja. Alla oleva kuva esittää keskeiset muutokset, jotka tulisi huomioida kun tuotteiden kehittämisestä siirrytään palveluiden kehittämiseen.

Tuoteinnovaatioiden ja palveluinnovaatioiden eroja

Ekosysteemit

Edellytys kiertotalouden toteutumiselle

Vaativat määrätietoista johtamista ja rakentamista

Toimialakohtaisia

Poikkileikkaavia

Hyötyä toisten osaamisesta, palveluista ja tiedosta

Ratkaisu ongelmaan, jota et pysty itsenäisesti ratkaisemaan

Tee yrityksen
osaaminen
näkyväksi

Selvitä,
millaisesta
osaamisesta
on hyötyä

Ideoi
avoimesti ja
ratkaise
yhteisiä
haasteita

Pyri
yhteistyöhön
ilman
kilpailuhenkä

Tue oppien ja
osaamisen
jakamista

Osallistu
kiertotalouden
sääntelyn
sidosryhmä-
työhön

Keskity ongelmaan yleisesti, älä mieti vain omaa liikeideaasi.

Tärkeitä kysymyksiä pohdittavaksi

- Mitkä ovat yrityksellesi tärkeimmät kyvykkyydet kiertotaloudellisuuden lisäämisessä tai kiertotalouteen siirtymisessä?
- Millaisilla toimilla voit kehittää kiertotalouden kannalta tärkeitä kyvykkyyksiä?
- Mitä voit kehittää sisäisesti ja mihin tarvitset tukea kumppaneilta?
- Ratkaiseeko joku muukin samaa ongelmaa tällä hetkellä?
- Voisiko kilpailijasta tulla kumppani?
- Tunnistatko ongelmia, jotka estävät kiertotalousliiketoiminnan kehittämistä? Kenen kanssa voisit ratkaista niitä?
- Puuttuuko ekosysteemistäsi toimijoita? Miten yhteiskunnan eri sektorit ovat osallisina ekosysteemissä? Oletko tunnistanut tarpeen uudelle kiertotaloutta mahdollistavalle yhteistyökumppanille?
- Millaisia aineellisia tai aineettomia edellytyksiä tarvitaan arvolupauksen täyttämiseen?
- Löytyykö sinulta nämä edellytykset? Pystytkö kehittämään tai hankkimaan niitä?

BISNESTÄ KIERTOTALOUDESTA

— Tilaisuutesi kestävään kasvuun —

IISALMI

20.5.2025 / Asiakastarpeet ja liiketoimintaympäristön muutokset
28.8.2025 / Kiertotalouden liiketoimintamallit ja teknologiat

VARKAUS

22.5.2025 / Asiakastarpeet ja liiketoimintaympäristön muutokset
26.8.2025 / Kiertotalouden liiketoimintamallit ja teknologiat

SAVONIA

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

ysao

Euroopan unionin
osarahoittama

Pohjois-Savon liitto

Iisalmi
ja
Varkaus

Nähdäänkö seuraavassa tilaisuudessa?

BISNESTÄ KIERTOTALOUDESTA

Rahoitusmahdollisuudet

3.9.2025 klo 12.00–15.45 | Kuopion Klubi

SAVONIA

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

ysao

Euroopan unionin
osarahoittama

Pohjois-Savon liitto

SAVONIA

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

ysao

Euroopan unionin
osarahoittama

Pohjois-Savon liitto

www.kiertotaloudella.fi